

מערך שיעור סביב שיר: "מדינת משטרה" / רביד פלוטניק (על יסודי)

צילם: הרווי ספיר. מתוך אתר ויקיפדיה.

"המאבק בגזענות אינו מתמצה ב"יום בינלאומי" בו מציינים אותו, או בדו"ח שנתי. הוא מאבק יומיומי סיזיפי, בזירות שונות, וכפי שמשקפים הנתונים בדבר התלונות מכל חלקי החברה הישראלית שהתקבלו בשנה החולפת ביחידה הממשלתית לתאום המאבק בגזענות, הזירות המרכזיות שמעסיקות את אזרחי מדינת ישראל הן בתחום התעסוקה, בתחום אכיפת החוק, בתחום החינוך ובתחום של קבלת שירותים" (מתוך: [דבר מנכ"לית משרד המשפטים, 2018](#)).

מחאת הקהילה של יוצאי אתיופיה בישראל הדהדה בקיץ האחרון בכל מקום ועוררה דיון נרחב על היחס שמקבלים צעירים וצעירות יוצאי אתיופיה בחברה הישראלית ועל מדיניות מפלה ואי שוויונית. מערך השיעור הבא עושה שימוש בשירו של רביד פלוטניק, זמר וראפר ישראלי, "מדינת משטרה". מטרתו להפגיש את התלמידות/ים עם תופעת הגזענות כלפי יוצאי אתיופיה באמצעות הצפת שאלות, הקשבה לקולותיהן/ם של יוצאי אתיופיה, הרחבת הידע והעלאת המודעות לתופעה זו. כמו כן לעסוק בנושא של הבעת קולות מחאה באמצעות אומנות.

[קישור לשיר ביוטיוב](#)

[קישור למילות השיר](#)

מהלך השיעור:

חלק א'

נחלק עותקים של השיר: 'מדינת משטרה/רביד פלוטניק', נקרין ונשמיע את השיר (5 ד').
ננהל שיחה קצרה אודות השיר (20-15 דקות)
שאלות לדין:

- מה הרגשתם כשמערתם את השיר?
- במה השיר עוסק לדעתכן/ם?
- מי מבצע את השיר? האם מכירים/ות את היוצר רביד פלוטניק (נצ'י נצ')?
- מה לדעתכן/ם מרגיש הדובר בשיר?

נציין שהשיר נכתב אודות אירועים אמיתיים ואנשים אמיתיים, ונשאל:

- האם שמעתם|ן עליהם?
- האם אתם|ן מכירים|ות שמות או סיפורים אחרים הקשורים לנושא זה?

במידת הצורך, אם התלמידים והתלמידות לא מכירים- ביאור ההקשר, השמות והמושגים בשיר:

בשנים האחרונות המחאה של בני/ות העדה האתיופית בישראל הולכת ומתחזקת, בעקבות מקרים רבים של אפליה ואלימות משטרתית כלפי בני העדה האתיופית. בשיר יש התייחסות לחלקם, וכן לתחושה הכללית של אפליה בעקבות צבע העור והמוצא.

יוסף סלמסה- צעיר אתיופי שנעצר במעצר אלים, שלאחריו הדרדר מצבו הנפשי והוא מצא את מותו מספר חודשים לאחר מכן. סיפורו של יוסף סלמסה הציף את נושא האלימות המשטרתית כלפי בני העדה האתיופית לתודעה הציבורית.

אברה מנגיסטו- צעיר אתיופי מתמודד נפש שחצה את הגבול לעזה בשנת 2014 ולפי ההערכות מוחזק שם בשבי על ידי החמאס. בעקבות המקרה, קמה זעקה ציבורית לפעול לשחרורו, וביקורת על כך שאם לא היה אתיופי היו נעשים מאמצים להחזירו הביתה.

אבשה- כינוי לישראלי בן העדה האתיופית.

אז איך נוצר השיר "מדינת משטרה"? ולמה יוצר לבן שאינו ממוצא אתיופי כותב שיר בשם הקהילה האתיופית?

בראיון בעיתון "הארץ" מספר רביד פלוטניק על הקשר שלו לנושא ועל המאורעות שהובילו אותו לכתיבת השיר:

לפני שלוש או ארבע שנים רביד פלוטניק הוזעק לשחרר חבר שלו ממעצר. הוא מספר שהחבר, בחור ממוצא אתיופי שגדל אתו בשכונת תקומה בפתח תקווה, נעצר אחרי שרב עם נהג מונית בתל אביב בשעת לילה מאוחרת. "באו שוטרים, אזקו אותו. הוא חווה אלימות והשפלה", אומר פלוטניק. "זה זיעזע אותי, למרות שלא הופתעתי כי אני מכיר סיפורים כאלה מחברים אחרים שלי. כשיצאנו מהמעצר אמרתי לו 'בוא נלך לעורך דין'. הוא לא רצה לשמוע. הוא רק רצה להמשיך עם החיים שלו." המקרה הזה הוליד שיר בשם "מדינת משטרה", שנכלל באלבום החדש של פלוטניק. הוא שר בשיר הזה מגרונו של החבר שלו, ובמובן מסוים מגרונו הקולקטיבי של בני דורו ממוצא אתיופי.

(בן שלו, 8.7.2019, "הארץ")

[למי שירצו אפשר להאזין גם לחלק מראיון שנערך ברדיו גל"צ עם רביד פלוטניק](#). בראיון הוא מסביר על ההשפעה של המאורעות שבהם נתקל עם חבריו בני הקהילה האתיופית על היצירה שלו.

- מה דעתכם/ן על החיבור של רביד פלוטניק לנושא ועל ההחלטה לכתוב בשם צעירים יוצאי אתיופיה?
- האם זה לגיטימי לדעתכם/ן שאמן יכתוב ויבצע שיר מחאה בשם קבוצה אחרת? מה יכולים להיות היתרונות או החסרונות במעשה כזה?

חלק ב'

נקרין בחלקים את הפרק בתכנית "סליחה על השאלה – יוצאי אתיופיה": לאחר כל שאלה או שתיים נעצור את הפרק, ונאפשר כתיבה אישית ו/או דיון קבוצתי. כל השאלות והתשובות חשובות ומעניינות מאוד, אך ניתן לעצור באמצע, ולסיים את השיעור בכל שלב.

שאלה 1: איך עלית לכאן? ברגל? ישבת על הרצפה במטוס?

נעצור לאחר התשובות בדקה 6:12

כתיבה אישית: מה לא ידעתי? איזה עוד מידע חסר לי בנושא?

חלק מהתלמידות/ים ישתפו במה שכתבו, נכתוב על הלוח את שאלות המידע הנוספות שעלו בהקשר של העליה, ונפנה לחיפוש מידע ולקריאה בנושא בבית.

שאלה 2: האם את/ה זוכר/ת את ההגעה לישראל? היה קשה להתאקלם?

נעצור לאחר התשובות בדקה 9:58

כתיבה אישית: היזכר/י בסיטואציה שבה הרגשתי קושי בהתאקלמות במקום חדש, מה הרגשתי לדין:

האם עלו לכן/ם סיטואציות מסוג זה?

מה אתן/ם חושבות/ים על מה ששמעתם/ן מהמרואיינים/ות?

אילו השלכות יש לקושי של השפה: מה הרגישו ההורים? מה הרגישו הילדים/ות?

שאלה 3: משטרה נטפלה אליך פעם בלי סיבה?

נעצור לאחר התשובות בדקה 12:22

לדין:

מה אתן/ם חושבות/ים על מה ששמעתן/ם?

מה לדעתכן/ם מרגישות/ים המרואיינות/ים בנושא זה?

שאלה 4 : את רצה מהר? יודעת לשזור צמות?

נמשיך ברצף לשאלה 5: אז יש גזענות? עדיין?

נעצור הפעם לאחר השאלה (בדקה 13:30), ונפנה אותה לתלמידות/ים:
מה דעתכן/ם – יש עדין גזענות כלפי יוצאות/י אתיופיה?
נקטיב ביחד לתשובות של המרואיינות/ים עד הדקה ה- 16:42

שאלה 6: את שומרת על מנהגים אתיופיים או מנסה להשתלב?

נעצור לאחר התשובות בדקה 20:04

לדין:

מה דעתכן/ם על שינוי השמות?

מה דעתכן/ם- האם לשמור על המקורות או "להשתלב"?

שאלה 7: פעם הייתם נורא נחמדים למה נהייתם אלימים?

לדין:

מהן התשובות השונות ששמענו? האם את/ן מסכימות/ים או לא מסכימות/ים?

שאלה 8: את/ה חושבת/ת שהילדים שלך יגדלו כאן אחרת?

נצפה בתשובות עד לסוף התכנית.

נסכם בשיתוף של התלמידות/ים (אם בחרנו לעצור באמצע התכנית, מומלץ להשאיר בכל מקרה כמה דקות לסיכום זה):

- מה ריגש אותי? או מה הרגשתי במהלך הצפייה?
- אילו שאלות עניינו אותי במיוחד? אילו שאלות עצבנו, הביכו או הכעיסו?
- אילו שאלות נוספות שלא נשאלו הייתי רוצה לשאול?

לסיום נשמיע שוב את השיר "מדינת משטרה".

שימו באתר של קדמה תוכלו למצוא מערכים נוספים בנושאים מגוונים .
מוזמנות/ים לבקר באתר ולחפש בקטגוריה: [מאגר חומרים ומשאבים](#) מומלץ להיעזר
בתגיות